

Marital Folk Songs of Spiti

Tanzin Chhomo

Spiti is a sub-division of the Lahaul-Spiti district of Himachal Pradesh. The folk songs are an essential part of Spiti's culture and history. Marital folk song texts or *nya glu* texts have been kept within the family of professional singers of high class or *nyapon-s* for many generations. These have been passed down from father to son or other male family members. And secondly, they are orally transmitted from generation to generation through professional instrumental player women who are called *hirib-s*. Spitians find great joy in singing and listening to songs. Marriage songs of Spiti are roughly fifty in number. One can find several manuscripts, complete and incomplete, short and long, which I collected in Spiti valley during my fieldwork, but I took the songs only from the *Phags pa jam dpal la phyag tshal lo, Dus gsol bzhug so* manuscript having one thirty-one pages, which has more or less complete sequence of all marriage songs. I have chosen three songs from this manuscript and three songs from Pin valley which are orally sung by Eve Gyetukma. Because of the cultural differences, it is extremely difficult to translate faithfully with all the nuances in English. With my limited understanding of the archaic nature of the songs, I have tried to translate them as closely as possible.

Separation Unwished

The song is most painstaking and intensive songs the daughter is separated from her mother and taken her by the bridal parties. This song is sung not only by the *nyapon* in the bride's house but also by the *hirib* in front of her parents in Spiti valley. The song is considered as a piece of advice from the elders to bride that her real place belongs with her in-laws and should depart from her natal home and enter in to the groom's house.

བརྒྱལ་མ་མི་ཕྱི་ན་

བརྒྱལ་མ་མི་ཕྱི་ན་ཅི་གཏིག་། ཡང་ན་བརྒྱལ་
མི་ཕྱི་ན་། །

དགུང་དང་ཉི་མུ་གཉིས་། །

ཡང་ན་བརྒྱལ་མི་ཕྱི་ན་། །

ལ་མ་ཁྱིམ་ལུ་ལུ་གཏིག་མཐའ་ན་
སྐྱོར་མ་ན་། །

དགུང་དང་ཉི་མུ་གཉིས་ཡང་བརྒྱ
ལ་དགའ་མ་ཡོད་། །

བརྒྱལ་མ་མི་ཕྱི་ན་ཅི་གཏིག་། ཡང་ན་བརྒྱལ་
མི་ཕྱི་ན་། །

གངས་དང་དར་མ་དང་གཉིས་། །

ཡང་ན་བརྒྱལ་མི་ཕྱི་ན་། །

ལ་མ་ཁྱིམ་ལུ་ལུ་གཏིག་མཐའ་ན་
སྐྱོར་མ་ན་། །

གངས་དང་དར་མ་དང་གཉིས་ཡང་ན་
བརྒྱལ་དགའ་མ་ཡོད་། །

བརྒྱལ་མ་མི་ཕྱི་ན་ཅི་གཏིག་ཡ

ང་ན་བརྒྱལ་མི་ཕྱི་ན་། །

སྤྲུང་དང་ལ་མ་གཉིས་། །

ཡང་ན་བརྒྱལ་མི་ཕྱི་ན་། །

ལ་མ་ཁྱིམ་ལུ་ལུ་གཏིག་མཐའ་ན་
སྐྱོར་མ་ན་། །

སྤྲུང་དང་ལ་མ་གཉིས་ཡང་ན་བརྒྱལ་
དགའ་མ་ཡོད་། །

བྲལ་མི་ཕོད་ཅིག། ཡང་ན་བྲལ་
 མི་ཕོད།།
 མ་དང་བྲལ་མི་གཉིས།།
 ཡང་ན་བྲལ་མི་ཕོད།།
 སྙེ་བོ་མི་རྟ་གཉིས་མཐའ་ན་
 སྐྱོར་མ་ན།།
 མ་དང་བྲལ་མི་གཉིས་འབྲལ་དག་
 ས་བྱུག།།

We cannot be separated
 Like the sun and the moon cannot be separated from heaven
 When the snowstorms come, from Karma
 The sun and the moon in the heaven have to be separated
 We do not want to be separated
 Like glacier and snow lion cannot be separated.
 When the blizzard takes place, from the Karma
 The glacier and snow lion have to be separated
 We do not wish to be separated
 Like the grassy land and the deer
 When the rain and snow emerge, from the karma
 The deer and the grassy land have to be separated
 We do not desire to be separated
 Mother and daughter hope not to be separated
 But when the bridal party comes into sight surrounded by horse
 The mother and daughter have to be separated

Farewell Song

The song is tinged with sadness and the girl is delaying her departure. She wants to meet her parents, siblings, relatives, neighbours and friends, all her loved ones who she is going to live behind. This moment of separation is indeed a tough experience for her. This song is sung by Eve Gyetukma from Pin valley. Her powerful voice, melodious music and words

[illegible]

324

Bride Song

It is a song that praises the beauty and grace of a bride. The singers adore the beautiful clothes and jewelleries of the bride. Images of the beauty of bride are reflected in the song which is sung during the marriage ceremony. She is described as an extraordinary and phenomenal girl. The bride's physiognomic details are associated with cosmology. Her beautiful face is compared with the full moon in the sky, hair with a willow tree.

བག་མ་གཡུ།
 རྒྱལ་རྒྱུ་ཏེ་འབྲུག་བག་ལ་གསེར་
 གཡུ་ཅ་ཅ་ཅ་ཞུགས། །
 གསེར་གཡུ་ཅ་ཅ་ཅ་ལ་གསེར་གཡུ་ཁག་ས
 འལ་ན་ཡོད། །
 ཡོད་ཁག་སར་མ་རྒྱུ།
 རྒྱལ་རྒྱུ་ཏེ་འབྲུག་བག་ལ་དངུལ་
 གཡུ་ཅ་ཅ་ཅ་ཞུགས། །
 དངུལ་གཡུ་ཅ་ཅ་ཅ་ལ་དངུལ་གཡུ་ཁག་ས
 འལ་ན་ཡོད། ། ཡོད་ཁག་སར་མ་རྒྱུ།
 རྒྱལ་རྒྱུ་ཏེ་འབྲུག་བག་ལ་གཡུ་
 གཡུ་ཅ་ཅ་ཅ་ཞུགས། །
 གཡུ་ཡུ་ཅ་ཅ་ཅ་ལ་གཡུ་ཡུ་ཁག་ས
 འལ་ན་ཡོད། ། ཡོད་ཁག་སར་མ་རྒྱུ།
 ལ་མ་རྒྱུ་རྒྱ་མ་ལ་གསེར་ལ་མ་རྒྱུ་འ
 དུག་མ་ཟེར། །
 སྐལ་མཐུང་ཅ་ཅ་ཅ་ལ་གསེར་ལ་མ་རྒྱུ་འ
 དུག་མ་ཟེར། །
 གསེར་ལ་ར་འཇམ་པ་འབྲུག་རྒྱ་མ་འབྲུག་ཁག་ས
 འལ་འབད་མ་ཟེར། །

ཨ་མེད་ཀྱི་རྒྱ་མེད་ལ་ཞལ་གནོང་མཁྱིེད་
 རྟལ་མ་བེར། །
 སྐལ་བཟང་ཅོ་ཅོ་ལ་ཞལ་གནོང་མཁྱིེད་
 རྟལ་མ་བེར། །
 བཅོ་ལ་དྲུག་ཟུལ་ལ་རྒྱ་མེད་ཀྱི་ཞལ་ག
 རོང་བཅོ་མོ། །
 ཨ་མེད་ཀྱི་རྒྱ་མེད་ལ་དབུ་སྐྱར་མཁྱིེད་རྟལ་མ་བེར། །
 སྐལ་བཟང་ཅོ་ཅོ་ལ་དབུ་སྐྱར་མཁྱིེད་
 རྟལ་མ་བེར། །
 ལཡུ་སྐྱར་ལ་ལཡུ་ཅུ་རྒྱ་མེད་ཀྱི་དབུ་
 སྐྱར་བཅོ་མོ། །

Chang of Confirmation Song

The song is orally sung by Eve Gyetukma. The horse is considered one of the main jewels in Buddhism. The ability to travel fast and tirelessly horses is appreciated in the song. Since ancient times, horses were the elementary source of movable property which is used on every special occasion. The Chamurthi or Spiti horses are small in height, they are known for their endurance in the tough mountains terrain, and can undertake long journeys at high altitudes. They are also able to walk on ice and survive in extremely cold temperatures and are mainly used as pack animals. Thus, Spitians enjoy keeping horses and it has become an essential possession for one's production and income. Therefore, Spitians keep horses in high esteem.

བག་ལན་གྲུ་།

གས་ལ་དཔ་ན་ཆེ་ན་པ་མ་གཟུང་མ་གས་ལ་དཔ་ན་
ཆེ་ན་བཞེངས། །

གས་ལ་དཔ་ན་ཆེ་ན་མ་བཞེངས་ངས་ལ་གས་ལ་ཇ་
སྐྱུ་ལ། །

བུ་ཆ་འགོ་བའི་དུས་ལ་བབས་བསྟན་ར་ར་
འགོ་བའི་དུས་ལ་བབས། །

ཆང་མ་ཆེ་ན་པ་མ་གཟུང་མ་ཆང་མ་ཆེ་ན་མ་བཞེངས།
ངས། ། ཆང་མ་ཆེ་ན་མ་བཞེངས་ངས་ལ་ཆང་སྐྱུ་ལ། །

བུ་ཆ་འགོ་བའི་དུས་ལ་བབས་བསྟན་ར་ར་
འགོ་བའི་དུས་ལ་བབས། །

ཆིབས་དཔ་ན་ཆེ་ན་པ་མ་གཟུང་མ་ཆིབས་དཔ་ན་
ཆེ་ན་མ་བཞེངས། །

ཆིབས་དཔ་ན་ཆེ་ན་མ་བཞེངས་ངས་ལ་རྟ་སྐྱུ་ར་བ

ས། ། བུ་ཚཱ་འགོ་བའི་དུས་ལ་བབས་གགས་རོ་རེ་རེ
 གོ་བའི་དུས་ལ་བབས། །
 ཐུང་ཐུང་བ་ལུ་མ་གཟིམ་ཐུང་
 ཐུང་བ་ལུ་བཞེངས། ། ཐུང་ཐུང་བ་ལུ་བཞེངས་ལ་གལ་
 གནན་བཏིངས། །
 ཕ་རྒྱན་སྟག་གནན་མཐོ་བ་ལ་སྟ
 ག་གནན་བཏིངས། །
 མི་དཔོན་གཟག་གནན་མཐོ་བ་ལ་
 གཟིག་གནན་བཏིངས། །
 སྒྲགས་པ་དོམ་གནན་མཐོ་བ་ལ་
 དོམ་གནན་བཏིངས། །
 གཉའ་བོ་མི་རྟ་རྟམས་ལ་རྟམ་
 དྲུག་གཡུ་གིང་བཏིངས། །
 སྟིང་རེ་ན་གདོང་ཆེན་རྟ་བོ་རེ། གོ་མོ་
 རལ་རིལ་རལ་མོ་མགུལ་དུ་བསྐྱམས། །
 ལེ་མོ་དར་གཞུག་འགྲིལ་རན་སྟུང་ཀྱིས་བསྐྱམས། །
 ལུས་པོ་དར་ལེ་ག་བུར་སྟེང་གཱིས་ནན། འཆོ་
 བ་ལ་བཙོ་པོ་ང་འགོ་སྒྲུ་ཡིས་ནན། །
 སྟིང་ཁ་ཆོས་སྟུང་འཁོར་ལོ་བོ་ཡིས་བསྐྱམས། །
 སྟེང་མ་ཆུ་ཡིས་སྟུང་ཆག་སྟུང་ཀྱིས་བསྐྱམས། །

Chang of confirmation song
 Do not sleep steward, Get up steward, Get up from sleep and
 boil tea
 Time to go and Tan Dorje time to go
 Do not sleep beer maker ladies, Wake up, Get up and prepare
 beer

Time to go and Tan Dorje time to go
 Do not sleep manager of Stable, get up.
 Get up and prepare the horse ready.
 Wake up dwarf, do not sleep
 Get up and put the mattress in lines
 Put the rug of the tiger to the patriarch
 Put the rug of leopard to the matriarch
 Put the rug of a bear to the astrologer
 Put the rug of woollen cloth to the bridal parties
 Give tenderness and warmth to the wild horse
 Fastened with a belt in tip of the mountain like head
 Stringed with the iron element in the tongue
 Mountain peak like neck joined with saddlery
 Dorje vajra like body lowered by carpets
 Dharma wheel like heart belted with iron element
 Spring like ponytail locked with crupper

Seven Commitments Songs

The song is taken from the manuscript. This song talks about the advice and commitments to the bride. The people carefully and attentively listen to the song. These songs are not only treated as mere descriptive accounts of socio-cultural events taking place in society but are also deeply rooted and connected with the life of the women. She is advised by the elders to follow the respected norms in her in-law's house or her new home and fulfil the commitments. This song is sung to follow the seven essential commitments of the women in society. The song is published in Gopal Negi/ Konchok Lodoe Negi's work *Hang rang dang glu*, pp. 97-108, Tibetan script and transliterated in Hindi and also published in Tibetan script by Karma Khedup in his work *Mnga 'ris rong chung khul gyi glu gar phyogs sbgrigs, A collection of ancient songs of Mnga 'ris rong chung*, p 3.

དམ་བཅའ་

ཆུ་བོ་གཡར་ཆུ་དང་གངས་ཆུ་ག

ཟེར་ཆུ་གསུ།།

ཆུ་བོ་དེ་གསུམ་པུམ་པའི་འ

གུལ་དུ་འཛོམས།།

པུམ་པ་ཁོ་ཐོག་ཏུ་འཁུར་བའི་

འབམ་ལ།།

ཕྱག་དང་མཆོད་པ་ཡི་ཞབས་ཏོག་མ་སྐྱུ་བ་ན།།

ཁ་ལོག་དམ་ལོག་མེད་པའི་དམ་བཅའ་དགོས།། དམ་བཅའ་གཅ

ིག་ཅམ་སངས་པ་ཡོད་དེ་གཞོན་པ་ཆོ།།

ཕྱག་པ་གཡས་རུ་འཁུར་བའི་ཕ

འཕྲུལ།།

གསང་གཅོང་གུག་གུག་གི་ཞབས་

ཏོག་མ་སྐྱུ་བ་ན། འབགས་དང་སེམ

ཏུ་མེད་པའི་གདམ་བཅའ་དགོས།།

གདམ་བཅའ་གཉིས་ཅམ་སངས་པ་ཡོད་

གཞོན་པ་ཆོ།།

ཕྱག་པ་ཡོན་དུ་འཁུར་བའི་མ

འཆོན་ལ།། མདའ་བཀའ་དཔག་གསལ་གི་ཞབས་

ཏོག་མ་སྐྱུ་བ་ན།།

མདའ་ལོག་ཁེམས་ལག་མེད་པའི་གདམ་བཅའ་དགོས།། གདམ་བ

ཅའ་གསུམ་པ་ཅམ་སངས་པ་ཡོད་གཞོན་པ་ཆོ།།

ཟུང་དགུ་དང་དགུ་འཁུར་བའི་ཕ

འམ་ལ།། སྤུས་བཅུག་གདན་བཅུག་གི་ཞབས་

འཁྱེད་ཀྱི་མ་མཁུ་བ་ནི། །
 ལོ་ངན་ཆོག་ངན་མེད་པའི་གདམ་བཅའ་དགོས། །གདམ་བཅའ་
 བཞི་པ་ཅོམ་སྟངས་ལྟ་བུ་དུ་གཞུང་པ་ཆོ། །
 ཆོ་གཅིག་ནམ་གང་དུ་སྟེད་པའི་བརྟན་གོགས་ལ། །
 ལོ་དུ་གསལ་ང་གསལ་གོ་ཞབས་ཏེ་གམ་སྟེད་པ་ནི། །ལོ་ང་ག
 འཁྱེད་ཀྱི་མ་མཁུ་བ་ནི། །གད
 མ་བཅའ་ལྟ་ཅོམ་སྟངས་ལྟ་བུ་དུ་གཞུང་པ་ཆོ། །
 བྲག་དང་རྒྱུ་མ་ཅོག་སྟེད་པའི་
 སྟེད་པའི་ལོ་མ་རྟེན་ལ། །
 མེ་ཆུ་ཆུ་ལེ་ན་གོ་ཞབས་ཏེ་ག
 མ་སྟེད་པ་ནི། །
 ལོ་དུ་འཇོགས་ང་འཇོགས་མེད་པའི་གདམ་བཅའ་དགོས། །གདམ
 བཅའ་དུ་གཞུང་པ་ཅོམ་སྟངས་ལྟ་བུ་དུ་གཞུང་པ་ཆོ། །
 འཁྱེད་ཀྱི་གཞུང་པའི་འགོ་ཆེན་
 གོ་རྟེན་ལ། །
 སྟེད་པའི་ཆུ་ལེ་དུ་རྟེན་གོ་ཞབས་ཏེ་
 གམ་སྟེད་པ་ནི། །
 རྟེན་ཅོམ་སྟངས་ལྟ་བུ་དུ་གཞུང་པ་ཆོ། །
 བདུན་ཅོམ་སྟངས་ལྟ་བུ་དུ་གཞུང་པ་ཆོ། །

Seven commitments song
 The three streams of water namely slate stream,
 snowy stream rocky stream
 That has gathered with the tip of vessels
 And progress toward the great spiritual masters
 With immense respect and prostrate to fulfil their aspiration
 without using harsh words,
 You could bear one promise,

The lord that you were carrying on your right shoulder
 Unless you won't be offered genuine service with rendering
 sweet smell of incense
 And keep a promise not to orient in nasty smell and dirty.
 The person you were carrying on your left shoulder,
 Unless you were told not to follow the order and demand,
 And need to keep promises not to be against the laws and
 remarks.
 The mother who holds her baby nine months and nine days,
 Provide genuine service as much you can,
 And promise not to use any harsh words and bad thoughts to
 one's parents.
 Always need to take care of one's life partner, With sharing,
 full respect and service,
 In addition to that need to promise to offer one's duty to serve
 life partner. Always need to take care of one's neighbour,
 Which remains one's neighbour forever,
 Without harbouring ill will and promise to hold them as dear
 and care
 To the greatest horse for a ride, Feed and offer with great
 respect,
 Made commitment not to break for offering grass and water

Beer Song

The song is taken from the manuscript. There are many songs
 on local beer or *chang* only since local beer is considered one
 of the main local beverages of the Spitian. It is served as a
 traditional drink to the guest in Spiti. The special storehouses
 are made for making local beer in Spiti. *Chang* is consumed
 during festivals, weddings and other important occasions.
Chang is used in field operations and consumed largely by the
 people to get energy and strength. It is also used in greeting the
 leading Lamas. Local beer songs are sung by the beer maker
 ladies and bridal parties sit beside each other the whole night.
 The *Chang* song is sung to signify a gesture of welcome, good
 wishes and blessing to the new beginning of the life of the

bride and groom by the ladies. Ladies in traditional dresses with decorated pots filled with beer in their hands, stand in a row to welcome the leading Lamas and bridal parties.

ཆང་འགུལ།

འོ་རང་དགའ་བ་རྒྱལ་མཆོ།།

ཆེ་ཆང་དགའ་བ་རྒྱལ་མཆོ།

དགའ་བ་རྒྱལ་མཆོ་འགྲུག་སྐུ་ལ།

།སྒྲུབ་རྒྱལ་མཆོ་འགྲུག་སྐུ་ལ།

ག།།མཆོད་མཁན་སྒྲུག་འགྲུག་སྐུ་ལ།

འཕྲོ།།

ཞུ་བ་ན་ཆུང་བུ་མོ།།

ན་ཆུང་བུ་མོ་སྒྲུབ་ཞུ་བུ།།སྒྲུབ་མཆོད་འགྲུག་སྐུ་ལ།

འཕྲོ་སྒྲུབ་འགྲུག་སྐུ་ལ།།

གཏན་དུ་སྒྲུབ་མཆོད་འགྲུག་སྐུ་ལ།།དབུ་ན་ཞུ་བུ་མོ།

འཕྲོ་སྒྲུབ་འགྲུག་སྐུ་ལ།།

སྒྲུབ་མཆོད་མཁན་སྒྲུག་འགྲུག་སྐུ་ལ།།སྒྲུབ་མཆོད་མཁན་སྒྲུག་འགྲུག་སྐུ་ལ།

འཕྲོ་སྒྲུབ་འགྲུག་སྐུ་ལ།།སྒྲུབ་མཆོད་མཁན་སྒྲུག་འགྲུག་སྐུ་ལ།།

འཕྲོ་སྒྲུབ་འགྲུག་སྐུ་ལ།།

སྒྲུབ་མཆོད་མཁན་སྒྲུག་འགྲུག་སྐུ་ལ།།བཀའ་འགྲུག་སྐུ་ལ།

རྒྱལ་མཆོད་མཁན་སྒྲུག་འགྲུག་སྐུ་ལ།།

འོ་རང་ཆང་ཆང་འགྲུག་འགྲུག་སྐུ་ལ།།ཞུ་བུ་མོ་ལ།

རྒྱལ་མཆོད་མཁན་སྒྲུག་འགྲུག་སྐུ་ལ།།

གཞིང་ལ་དག་ཅིག་གཞིང་པ། །རང་གཞིང་ཡུལ
 ལ་སྤོང་གཞིང་པ། །
 ལ་དག་གཞིང་ཡུལ་སྤོང་གཞིང་པ། །རང་
 ཡུལ་ཡུལ་དག་ལ་ལ་རང་ཡུལ་པ། །
 མ་གཞིང་ཆེ་རྒྱ་རང་ཡུལ་པ། །
 རང་པ་རང་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ། །

Beer song

Chang and we (people) gathered like an ocean; These two
 oceans remain unchanged
 Consumers of *chang* are youth like Tiger and offered by
 young maiden If the *chang* Offered by the maiden, there is no
 way to say no to them
 If you say you are not consuming for good, and then take a
 pledge of vow
 When we cross the threshold of the house,
 We find golden barley of store Seed is endless The wealth of
Chang is big
 The never ended seed, captured with auspicious, luck
 We gathered altogether like the white egg of a hen
 There is no scar in the egg; let's go into our home village Even
 though other villages are good and delight, But remember the
 memory of own village in the hear
 We may live a long life; We pray to meet in future.